



**Hanzehogeschool Groningen**  
University of Applied Sciences

**Lector Gezonde Stad – Dr. Jeannette Nijkamp**  
Samen werken aan een gezonde leefomgeving

share your talent.  
move the world.

Let's Gro, 1 november 2019

**Lector Gezonde Stad**  
Samen werken aan een gezonde leefomgeving

Gemeente Groningen VANWONEN UMCG Hanzehogeschool Groningen University of Applied Sciences

- Gezamenlijk initiatief van Hanzehogeschool, gemeente Groningen, VanWonen vastgoedontwikkeling B.V. en UMCG
- Praktijkgericht onderzoek naar invloed van fysieke en sociale leefomgeving op leefstijl en gezondheid van inwoners van Groningen



**Kenniscentrum NoorderRuimte**

- Onderzoeksthema's met relatie tot gebouwde omgeving:
  1. Aardbevingen
  2. Leefbaarheid
  3. Duurzaamheid
  4. Gezondheid en welzijn
- Sterke verwevenheid met uitdagingen en kansen in Noord-Nederland



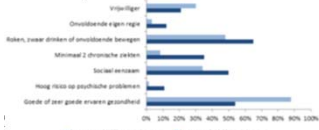
**Kenniscentrum NoorderRuimte**

- Lectoraten:
  1. Aardbevingsbestendig & Kansrijk Groningen
  2. Facility Management
    - Facility Management
    - Gezonde Stad
  3. Leefomgeving in Transitie
  4. Ruimtelijke Transformaties
    - Duurzaamheid
    - Water
  5. Vastgoed

**Aanleiding lector Gezonde Stad**

Maatschappelijke opgave m.b.t. gezondheid:

- Steeds meer ouderen en chronisch zieken
- Decentralisaties in sociale domein; bredere opvatting gezondheid en meer nadruk op eigen verantwoordelijkheid
- Grote gezondheidsverschillen tussen mensen met hoge en lage SES



Bron: Gezondheidsbarometer Gemeente Groningen 2016-2017

**Aanleiding lector Gezonde Stad**

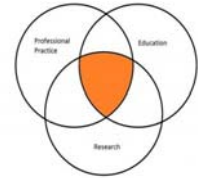
- Slechte gezondheid veroorzaakt door combinatie van factoren
- Lang vooral inzet op leefstijlverandering / eigen verantwoordelijkheid
- Echter: ook belangrijk gezonde keuzes gemakkelijker te maken
- Nog weinig kennis over succesvolle interventies in fysieke omgeving
- Ook investeren in sociale omgeving + draagvlak creëren

## Onderzoek Gezonde Stad

- Centraal staat relatie tussen fysieke & sociale leefomgeving en leefstijl & gezondheid van inwoners van Groningen
- Belangrijke onderzoeksvragen:
  - Wat betekent gezondheid voor mensen?
  - Als mensen zich niet gezond voelen, waar zitten dan belemmeringen?
  - Welke bijdrage zou de fysieke omgeving kunnen leveren om deze belemmeringen te verhelpen en wat voor interventies kunnen hierbij worden toegepast?
  - Hoe kunnen we de mensen om wie het gaat bij deze interventies betrekken?
  - Werken deze interventies in de praktijk?

## Werkwijze m.b.t. onderzoek

- Inrichten Innovatiewerkplaats Gezonde Stad
- Gemeente Groningen = proeftuin
- Onderzoekers, studenten en docenten experimenteren met interventies in fysieke en sociale omgeving
- In samenwerking met bedrijven en instellingen
- Samen met inwoners van Groningen!



## Positieve gezondheid

= vermogen tot aanpassen en eigen regie voeren in het licht van de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen (Huber, 2011)



## Gezonde Stad, wat is dat?

- Schoon, heel en veilig
- Nodigt uit tot bewegen, spelen en sporten
- Stimuleert fietsen, wandelen en gebruik OV en goede bereikbaarheid
- Mensen kunnen elkaar ontmoeten
- Aantrekkelijke openbare ruimte
- Goede milieukwaliteit
- Duurzame woningen
- Voldoende groen, natuur en water en aandacht voor klimaatadaptatie
- Houdt rekening met behoeften (toekomstige) bewoners en specifieke bevolkingsgroepen (ouderen, lage inkomens, etc.)
- Gevarieerd aanbod aan voorzieningen (scholen, winkels, etc.)

Donc RWS

## Focus: G6 kernwaarden Healthy Ageing visie

- Actief Burgerschap
- Bereikbaar Groen
- Actief Ontspannen
- Gezond Verplaatsen
- Gezond Bouwen
- Gezonde Voeding

## Keuze onderzoeksthema's en gebieden

- Interventies in fysieke omgeving van bestaande wijken
- Ook in nieuw te bouwen wijken
- Aantal projecten kiezen die volgens betrokkenen, inclusief inwoners, de hoogste prioriteit hebben

### Aantal mogelijke onderzoeksthema's en gebieden

1. G6 uit Healthy Ageing visie: nog steeds de goede kernwaarden + welke kernwaarden meest urgent/relevant voor bepaalde wijken?
2. Rookrijke zones: hoe kan waterbedeffect worden voorkomen?
3. Verkeers- en voetgangersstromen, o.a. op de Grote Markt: hoe kan worden gezorgd dat dit een inclusief plein blijft?

### Aantal mogelijke onderzoeksthema's en gebieden

4. Verticale tuinen: wie maken gebruik van subsidieregelingen en waar, en wat zijn de effecten? Vooral effecten in wijken met schaars groen?
5. Eemskanaalzone en Suikerfabriekterrein: hoe kunnen deze nieuwe gebieden worden ontwikkeld tot gezonde wijk?

### Aantal mogelijke onderzoeksthema's en gebieden

6. Haren: groen, maar ook inwoners met lage SES met diverse problemen. Is er verschil met inwoners met lage SES in typische achterstandswijken met weinig groen?
7. Ebbingekwartier/Oosterhamrikkade: organische ontwikkeling gedurende langere tijd. Heeft dit geleid tot een gezonde wijk?

### Vervolg van het programma

#### 13.30 – 14.15 Wandeling Ebbingekwartier

- » M.b.v. G6 kijken hoe gezond deze wijk is
- » Foto's maken m.b.t. (ontbreken van) G6

#### 14.25 – 15.10 Discussie in groepen n.a.v. foto's

#### 15.20 – 15.30 Plenaire afsluiting

- Verzoek foto's met korte tekst te mailen naar [j.e.nijkamp@pl.hanze.nl](mailto:j.e.nijkamp@pl.hanze.nl)
- Nu: uitleg Ebbingekwartier door Miranda Venekamp-Brandt, directeur marketing verkoop & verhuur van VanWonen

Jeannette Nijkamp  
Lector Gezonde Stad  
[j.e.nijkamp@pl.hanze.nl](mailto:j.e.nijkamp@pl.hanze.nl)

share your talent. move the world.